

MAGYAR LAJKA

I. Nemzeti Múzeum könyvtárának

FURA

XI. évfolyam, 256 (3120) szám

KERESZTENY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Erkölcsei támaszpontok a világmérfőzésben

(P. I.) Valaki azt mondotta a francia helyzetről és Roosevelt világhatalmi törekvéseiről írott cikkeinkre, hogy rem jó mérleget akasztottak fel a szegre a felek erejének és esélyességének leírására, mert jelenleg túlnyomóan anyagi tényezők állnak szemben egymással, mi pedig erkölcsi irányelvek alapján vizsgáltuk a helyzetet. Jelenleg ugyanis arról van szó, hogy ki tud több fegyveres erőt a hadszínterekre dobni és ki tudja biztosítani tovább és zavartalanul hadigépzetének és hinterlandjának ellátását.

Van abban valami igaz, elismerjük, hogy a nyers erők mérkőzésénél kevés szava van az erkölcsi tényezőknek s ilyenkor a kimenetelre vonatkozóan valóban a szembenálló anyagi erőket kell elsősorban mérlegelni. Halljuk is ezt eleget minden oldalról, különösen azoktól, akiknek minden reménye és vigasztalása az angol-szász hatalmak „kimeríthetetlen” gazdagsága. De ez a vigasztalás csak az első látszatra állja meg a helyét. A nyers anyagi erő és eszköz önmagában tehetetlen valami. Bármilyen erős a hadigép, mégis halott, haszontalan lim-lom, amíg ember nem ül kormánykereke és gyilkos fegyvere mellett. S még az sem mindegy, hogy milyen ember ül be a hadigépbe. Más az eset, ha Möldersek vezetik a gépmadarat, olyan Möldersek, akik röviddel a hősihalál előtt hitvalló levelet írnak haza a plébánoshoz és Hans Marseille-k, akik önként megrövidítik szabadságukat, hogy közelebb kerüljenek a harctereken arató halálhoz, vagy hazájuktól ezerkilométerekre elhurcolt újzélandi, ausztráliai repülőket, északamerikai négeret, akiket hazug propagandával próbálnak katonákká dühíteni. Még a fanatizmus is nagyon sokféle. A Don mentén küzdő honvéd emberfeletti elszántsága mégis csak más lelki forrásokból táplálkozik, mint a félvaddá nevelt szovjet emberterzítő örült vérszomja és halálraszántásága. A mi csapatainknál nincsenek politrukok. A mi ösztönző erőink a lélek mélyéből fakadnak: Isten-hitnek, hazaszeretletnek nevezzük ezeket.

De így van ez a nagypolitika síkján is. Más az, ha mi itt Európában kenyérünkért, szabadságunkért, függetlenségünkért harcolunk és más az, ha Roosevelt átlátzó propagandaszólamával gazdasági, politikai és világmérfőzési világhatalmat akar nyakunkba sözni.

A nyers erők küzdelmét erkölcsi elvek, igazságok, meggyőződések irányítják s éppen abban bizunk, hogy ez összes erkölcsi támaszpontok a mi birtokunkban vannak. Ezek a támaszpontok pedig legyőzhetetlenek. Még úgy is, ha a győzelmet, az igazságszolgáltatást nem a távoli jövőbe toljuk ki.

Rommel Tobruknál és ElGazalánál szervezi meg a védelmet

Darlan árulása nyilvánvaló: felhívást intézett a touloni francia flottához, hogy északafrikai kikötőkbe induljon

Rómából jelentik: (B. T.) Az olasz sajtó tartózkodik attól, hogy a mostani események közepette napvilágot látó zavaros hírek tömkelegének helyét adjon. Az egyik római lap megjegyzi, hogy a tengelyhatalmak cselekedetei mindig meglepték az angolszászokat és ez a megállapítás a jövőben is érvényes lesz.

Baselből jelentik: (B. T.) Algiri jelentés szerint Darlan rádió útján felhívást intézett a touloni francia flottához, hogy északafrikai kikötőkben induljanak el, vagy legalább álljanak ellent.

Zürichi jelentés szerint Libia és Egyiptom határán Rommel főleg utóvédeket vetett harcba Montqamery ellen, míg hadereje zömét Tobruk és Gazala vonalán csoportosítja.

Titkolják az amerikaiak az algiriai és tuniszi határ mentén történt eseményeket

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol légi-erő november 12-én mindössze néhány repülőgépet vetett harcra a megszállt területek partjai ellen. — Cherbourg környékén német vadászok két angol bombázót kényszerítették harcra és lelőtték.

Zürichből jelentik, hogy az amerikai csapatok afrikai parancsnoksága tegnap beszüntette jelentéseinek kiadását, állítólag azért, mert Marokkóban és Algírban megszünt az ellenségeskedés. Ezzel szemben tény, hogy Marokkó belsejében és Algír keleti részén egyes helyeken még folytak elszigetelt harcok. Az amerikai főparancsnokság hallgatásának célja inkább az, hogy az algiriai és tuniszi határ mentén történeteket titokban tartsa.

Rómából jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Római politikai körökben megállapítják, hogy az angol-amerikai propaganda állandóan terjesztett állításait a németek és olaszok közötti véleménykülönbségekről Észak-Afrikában, már az a tény is megfelfoljja, hogy az olasz és német vezetők az olasz és német csapatok között sohasem volt annyira szoros, mint éppen most. Megszámlálhatatlan azoknak az eseteknek száma, melyekben a német és olasz katonák között az őszinte bajtársiasság éppen a legnehezebb pillanatokban megnyilvánul és kifejezésre jut az a lelki összetartozás, amely a két nemzet fiait összefűzi a közös ellenfelet elleni harcban. Különösen az angol-amerikai partraszállás elleni harcokban megnyilvánult közös repülő- és tengeraltjáró

tevékenység igazolja, hogy mennyire alaptalanok az ellenséges propaganda megállapításai. Az ellenséges propaganda állításaival szemben német és olasz csapatok között tökéletes a bajtársi és fegyvertársi szellem ma és ez lesz a jövőben is.

Sevillából jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Tetuan közepében szerdán két amerikai repülőgépet szállt le, mivel Tetuanról azt hitték, hogy francia terület. A jelentés szerint a repülőket, miután megállapították tévedésüket, kísérletet tettek a felszállásra. A kísérlet azonban megakadályozták a spanyol légionisták. A repülőgépek egyenként 24 amerikai ejtőernyőst szállítottak, akiket további intézkedésig Tetuanban internálnak.

Berlinből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Utóvéd feladatokkal megbízott német páncélos dandár az északafrikai harctéren német és olasz egységekből álló harcicsoporthoz akadt. A harcicsoporthoz katonáinak már hosszú napok óta nem volt sem víze, sem élelme és más csapatokkal való összeköttetés hiányában menettel a sivatagban. A német és olasz katonák vállvetett küzdelemmel átverekedtek magukat az angol vonalon és utolsó tartalék ennaláljukat, vizüket és cigarettájukat bajtársiasan elosztották közöttük, majd a kiürült katonákat a páncélosdandár magával vitte egészen a német biztosító vonalakra.

Továbbra is fontos feladat marad a kereskedelem keresztény alapokra való helyezése

Meg kell tisztítani a kereskedelmet a gyásmagyaroktól és a disz eresztényektől

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Pénteken a kereskedelem és közlekedésügyi tárcaival folytatta a Ház a jövő évi költségvetés tárgyalását. A legközelebbi ülést kedden tartják, amikor a pénzügyi tárca jövő évi költségvetésének tárgyalására kerül sor. A pénteki ülést 10 óra után 10 perccel nyitotta meg Tasnády Nagy András elnök. Napirend szerint következett a kereskedelem és közlekedésügyi tárca jövő évi költségvetésének tárgyalása.

Angyal László előadó ismertette a tárca költségvetését. Rámutatott arra, hogy a tárca jövő évi költségvetése 1200 millió pengő, a tavalyi 960 millióval szemben. A magyar kereskedelem vezetőjének továbbra is a legfontosabb feladata lesz kereskedelmünknek keresztény alapra való helyezése. Három fontos feladat

elvégezése vár ránk: 1. Rátermett és alkalmas réteg szolgálja ezt a kereskedelmet, amelyet erős kézzel meg kell tisztítani a gyásmagyaroktól és diszkeresztényektől, akik nem átalják fajtánkat elárulni. 2. A selejttől megtisztított magyar kereskedőtársadalom nevelésére és irányítására fokozott gondot kell fordítanunk. 3. A fiatal magyar kereskedők anyagi megerősítése, áruval és hitellel való ellátása.

Azután Varga miniszter emelkedett szólásra és az alábbi bejelentést tette: Már egy ízben foglalkoztatta a Ház nyilvánosságát a Magyar Légiforgalmi Részvénytársaság több vezető tisztviselőjének és alkalmazottjának büntető ügye. Az ellenük indított bünvádi eljárás és ezt magam is nagy örömmel állapítottam meg, azzal az eredménnyel járt, hogy

a terhükre rótt büncselekményekben nem bűnösök. A bünvádi eljárásnak ezt az eredményét magam is felkívántam használni arra, hogy a megvádoltaknak elégtételt szolgáltatassak és kijelentem azt is, hogy az illetőket kész vagyok a MALLERT kötetekébe korábbi állásukba visszavenni. Más irányban új vizsgálat tárgyává tettem az említettek által beadott emlékiratban foglalt panaszokat, valamint azoknak a tisztviselőknek eljárását, akik esetleg e panaszok vagy a bünvádi eljárás megindítására okot szolgáltatottak. Ezek ellen a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot már korábban elrendeltem. A bejelentés elhangzása után a Magyar Megújulás Nemzeti Szocialista Pártszövetség vezérszónoka, Kunder Antal emelkedett szólásra.

Hendre János „Bunkó” három hónapi fogházat kapott közok- irathamisításért

Nem jár rokkantsági segély, mert a kézigránátot halászatra használta fel

Nagyvárad. Saját tud. Hendre János, — vagy ahogyan maguk között hívják: „Bunkó”, — hájói vályogvető cigány közokirathamisítás és csalás vádjával állt a nagyváradai törvényszék Várady-büntető tanácsa előtt. Különös iemertető jele, hogy jobb keze feje hiányzik. E hiányzó testrész körül mozog egyébként maga a vád.

A vádirat szerint ugyanis Hendre János azért, hogy állandó hadigondozásban részesüljön, az igénylő lapra, mint közokiratra, azt a valótlán adatot vezette be, hogy a csucsei ütközetben, egy kézigránát találatát következében vesztette el a keze fejét és ezzel tévedésbe ejtve a honvédelmi minisztériumot, havi 32 pengő rokkantsági segély megállapításában részesült a 128 pengőt már fel is vett ilyen címen.

„Bunkó” a tárgyaláson előadta, hogy a világháborúban egy szerb golyótól megsebesült, — a golyó egyébként most is a lábában van, ezt igazolja is — hazahozták a mint labbadózó, itthon volt a világháború végéig. 1919 elején egy barátja biztatására belépett a székesly hadosztályba és a csucsei ütközetben egy tojásgránáttól megsebesült a

jobb kezén. Élceden kötötték be, majd hazament Hájóra. Egy ízben berugott, elcsúszott, kezén felrepedt a seb a elgennyesedett, úgy hogy le kellett vágni. Ez a nagyváradai zsidókórházban meg is történt.

Elnök ekkor elébe tárja hogy annak idején azt mondotta: kézigránáttal halászott és az sebesítette meg. A cigány azonban rögtön kész a védekezéssel: ő ezt csak azért mondotta, mert félt a románoktól, akik üldözték.

Dr. Eiländer Henrik, szakértő tanu, aki abban az időben a zsidókórház egészségőse volt, bemutatja az iratokat, amelyek szerint 1921 április 3-án megjelent a kórházban Hendre János és azt mondotta, kézigránátot talált a vízben, meghúzta a zsinórját, a gránát felrobant s a keze fejét összeroncsolta. Kiderül azonban az iratokból az is, hogy a cigány keze feje akkor már nem volt meg, teljesen letépte a gránát a hogy a mellén, arcán, ajkán és hasán is friss sebek voltak.

Elnök ezt is elébe tárja, de ő erre is csak azzal védekezik, hogy azért mondta a gránát-találást, mert félt megmondani az igazat. A friss sebek pedig on-

Ne kérdezd ki voltam...

megmondom péntektől az Apolló Filmszínházban
De csak 16 éven felülieknek!
KARÁDY KATALIN
Előadások kezdete: 5, 5 és 7:15 órakor

Belvárosi

Pénteken utólag

Kellemesen fütve

Halálos csók!

Karádynak Halálos tavaszt felülmúló óriás sikerű filmje.

Szombattól **OPERETT**

Fő zerepben: Wili Forst és Mare Holst

Strauss zene, csodálatos tánc és remek rendezés

Luis Bromfield gyönyörű regénye

a Casinóban

Arviz Indiában

Főszereplői: Tyrone Power, Myrna Loy

nan eredtek, hogy akkor — ruhós volt. Egyéb tanukihallgatások után, melyek alátámasztották a vádat, a bíróság kibírdette ítéletét, mely szerint Hendre János „Bunkó” a vádbeli cselekményért 3 hónapi fogházra ítélte.

nem ellenézve azonban az enyhítő ezakaaz alkalmazását, miután annak a körülménynek mérlegelése, hogy a sértett milyen magatartást tanúsított, káromkodott, durva szavakat használt, — enyhítő körülmény.

A fiatal leány, aki ügyvéd nélkül jelent meg a tárgyaláson, élt az utolsó szó jogával s így védekezett:

— Kérem éne, mióta édesapám meghalt, magam tartom el magamat és édesanyámat, akinek semmi jövedelme, és vagyona nincs. Sok mindenem mentem kerészül, ahhoz azonban, hogy erőszaknak és durvaságnak engedelmességek, nem szoktam hozzá. Ha az ember mindig hidegen, józan észrel gondolkodik, akkor talán ma én állnék itt vádlóként és Hucz János lenne a vádlott. Mert durva és erőszakos magatartásért bizonyára feljelentettem volna. Így azonban, hogy elvesztettem a fejemet, magam itélkeztem.

A bíróság, igazoltnak találva a vádat, 100 pengő pénzbüntetésre ítélte a fiatal lányt, alkalmazta azonban a rehabilitációs ezakaazt, úgy, hogy a büntetés eemiféle jogi következményt nem von maga után.

32 pengős büntetés egy fiatal leány tulzott erélye miatt

Fejbekölintotta a pályáort a tejes üveggel, mert durván utasította rendre

Nagyvárad. Saját tud. Fiatal magán-tisztviselő állt ma vádlóként dr. Róslay István büntető egyébiró előtt. Egyrendbeli hatóság közeg elleni erőszak vétségével és egyrendbeli, testi épség elleni kihágással vádolta a királyi ügyészség azért, mert 1942 június 10-én Hucz János MÁV pályáort, hivatalából folyó eljárása miatt, amikor az a közelítő vonat elöl a sínok közül elvonta, tetteg bántalmazta, olyképpen, hogy egy folyadékossal telt üveget a fejéhez vágott.

A vádlott fiatal leány nyugodtan, öntudatosan viselkedett a bíró előtt. Elmondotta, hogy általános szokásá vált, hogy amikor a sorompót a pályáort leengedi, de a vonat még megfelelő távolságban van, a gyalogosok áthaladnak a sorompó gyalogjáró részén. A kérdéses napon és időpontban több társával együtt igyekezett hazafelé a Mátyás király-úton lévő hivatalából, amikor Hucz János pályáort leeresztette a sorompót. Előttük többen átmentek a lezárt sorompón s szokás szerint át akartak menni ők is, — ő maga már belül is volt, a sínok mentén — amikor látta, hogy az érkező motoros vonat már nagyon is közel van. Ezért megállt a sorompón belül ugyan, de olyan távolságra az érkező vonattól, hogy attól egy másik teljes sín pár választotta el. Hucz János azonban reprodukálhatatlan durva szavakkal, valóságos üvöltve utasította őt, hogy forduljon vissza. Ő erre azt mondta, hogy míg ennyire ordít, nem mozdul helyéből. A pályáort erre megragadta a karját és visszarántotta. Őt — az előbbi durva szavak s az újabb erőszak hatása alatt — elfogta az indulat s az egyik kezében lévő, tejet tartalmazó üveget az

el az ő feje, hanem ő később, talán, hogy indulatát levezesse, a földhöz vágta s akkor törött el az üveg.

Hucz János sértett és tanuja, Bíró Imre pályamunkáa azzal igyekezett a vádat súlyosítani, hogy Hucz egyáltalán nem használt durva kifejezéseket, sőt, mint a tanu mondotta, „szépen, gyengéden megfogta a vádlott karját” és úgy akarta a visszafordulásra bírni. Tanu szerint a vádlott sem volt indulatos, hanem szépen megfogta a tejes-

üveget” és egyszerűen csak fejbavágta a pályáort.

Kihallgatták tanuként a vádlott két kártársnőjét is, akik ezemtanul voltak a kérdésese jelenetnek. Vallomásuk teljesen igazolta a vádlott előadását s azt, hogy a pályáort már előzőleg durva és reprodukálhatatlan kifejezéseket használt.

Levente ügyész fenntartotta mindkét vádat és szigorú pénzbüntetést kért,

Puliszkával kezdődött és egy gyermek halálával végződött a családi civakodás

Leszállította a tábla Czirle Demeter füzespapteleki legény büntetését

Nagyvárad. Saját tud. Jelentéktelennek látszó, de kimenetelében végzetes családi perpatvar epilógusa játszódott péntek délelőtti a nagyváradai kir. ítélőtábla Fildán-Torok Pajor tanácsa előtt.

Czirle Demeter 26 éves, füzespapteleki legény ez év július 9-ikén, apja házában vacsora közben összeveszett a sógornőjével azon, hogy a macskának adjanak-e puliszkát, vagy sem. Szóváltás, majd egymás szidalmazása következett, mire a legény heves mozdulattal felkapta a tányérját és sógornője felé dobta. A tányer azonban célt tévesztett, az asztalra esett, szétört, s egy cserépdarab messzebbre pattanva, az asztal mellett álló bölcében fekvő 5 hónapos csecsemő fejét sebezte meg. A gyermek röviddel ezután belehalt

nyes szerint idejében történő sebészi beavatkozással, a vérzés elállításával a gyermeket esetleg megmenthették volna az életnek.

A zilahy törvényszék Czirle Demeter erős felindulásban elkövetett haláltközö súlyos testi sértes büntetésé miatt 8 hónap, börtönrre ítélte s az ugy az ügyész és vádlott fellebbezése folytán került a nagyváradai táblához. A királyi ügyészség a kiszabott börtönbüntetésnek fegyházbüntetésre való átválttatását kérte, ami 10 évig terjedhet.

Dr. Krajník Sándor védő kérte a börtönnel enyhébb büntetési nemnek, fogházbüntetésnek alkalmazását, s a büntetési idő tartamának leszállítását kérte. Védőbeszédében rámutatott a vádlott kezdetleges értelmi színvonalára, iskolázatlan voltára, fiatal korára,

iemerő vallomására. Cselekménye nemcsak hogy nem ezandékos volt, de még csak előre sem láthatta, hogy annak ilyen súlyos következménye lesz, ami lelkiileg teljesen összetörte. Az a tény, hogy sógornője felé dobta a tányert, az ő társadalmi helyzete szerint itélendő meg, mely társadalomban az ilyen cselekedetet nem itélik meg súlyosnak.

A kir. ítélőtábla Czirle Demeter büntetését 8 hónapi börtönről 5 hónapi fogházra szállította le és ebből 3 hónapot és 15 napot kitöltöttnak vett. Az ügyész fellebbezett, vádlott és védő megnyugodtak.

Hirdessen

Maóvar Lapokban

Tuniszba egymásután érkeznek a német repülőgépek és csapatok

Spanyolország és Portugália továbbra is bizalmatlan Amerika garanciájával szemben

Rómából jelentik: (MTI) A Stefan Iroda jelenti: A spanyol sajtó nagy cimek alatt közli az angol és amerikai ígéretet, amely szerint a spanyol és portugál területet tiszteletben tartják. Utalni kell azonban arra, hogy London és Washington, holnap el szokta felejtetni, mit ígért tegnap. Spanyolország és Portugália, Európának a két történelmi nemzete, azonban már nem egy esetben tapasztalta, hogy Churchill és Roosevelt ígéreteinek mértékét a betartás mértékéhez kell számítani.

Vichyből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Petain és Laval kijelentték, hogy hivatalukban akarnak maradni és folytatni kívánják eddigi politikájukat.

Bernből jelentik: (B. T.) Tuniszba egymás után érkeznek a német repülőgépek és csapatok. A francia nelyörség nem fejt ki ellenállást.

Toulont továbbra is a francia haditengerészet védelmezi

Vichy. (MTI) Az OFI jelenti: A tájékoztatóügyi minisztérium közleménye szerint, miután a touloni francia haditengerészeti vezetők kötelezettséget vállaltak, hogy Toulont megvédik minden támadóval szemben a német hatóságok elhatározták, hogy Toulon erődítményét nem szállják meg és nem nyulnak a francia hadihajókhoz.

Vichy. (MTI) Az OFI jelenti: A tájékoztatóügyi minisztérium közli, hogy az Észak-Afrikából esütőtörökön érkezett jelentések igen gyérek és elentmondók. Marokkóban a francia csapatok visszahúzódtak.

200 ezer tonnába került eddig az amerikai kaland

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: A német légvédelmi tüzérség már szerdán átvette Dél-Franciaország valamennyi fontos repülőterének biztosítását.

Bernből jelentik: (B. T.) Az angol-szászok, miután a francia hadihajókat nem sikerült behódolásra bírni, most a kereskedelmi hajókkal kísérleteznek.

Berlin. (Interinf.) A tengelyhatalmak légiereje szerdán is szüntelenül támadta az algiri parti vizeken működő angol-amerikai hajórajt és elsüllyesztett öt nagy szállítóhajót 52.000 tonnával, négy másik hajót 54.000 tonnával harc képtelenné tettek. 8 hajót 90.000 tonnával megrongáltak. Elsüllyesztettek még a tengelyerők egy páncélos és harc képtelenné tették egy repülőgéphordozót. Ezzel 200.000 tonnát meghaladja az angol-szász hajóraj vesztésege. Német zűr mellelti repülőteret is.

Petain megállapította, hogy Giraud megszegte esküjét és becsület-szavát

Vichy. (MTI) Az OFI jelenti: A francia kormány esütőtörökön este hat órakor minisztertanácsra ült össze. Laval kormányfő ismertette a legújabb észak-afrikai fejleményeket és tájékoztatta a kormány tagjait mindazokról a megbeszélésekről, melyeket eddig folytatott. Petain államfő és a kormány tagjai megállapították, hogy Giraud tábornok, miután elvállalta

bizonyos pártütő elemek vezetését Észak-Afrikában, megszegte becsület-szavát és esküjét, ennek következtében sem a lakosság, sem a csapatok nem kötelesek neki engedelmesskedni. A tábornagy átvette a parancsnokságot és csakis az ő rendelkezéseit kell vérehajtani.

Párizs. (Interinf.) Párizsban és Vichyben az a benyomás alakult ki, hogy Darlan teugernagy neve alatt kiadott kijelentések és parancsok nem tőle származnak. Az angol és amerikai hatóságok Darlan fogságát félrevezető közlemények kiadására használták fel.

Vichyből jelentik: (MTI) A Német

Távirati Iroda jelenti: A vichyi rádió közölte, hogy az Egyesült Államok nagykövetségén megtalálták annak a beszámolóinak másolatát, melyet a nagykövetség kormányához intézett az észak-afrikai készülő eseményekkel kapcsolatban. A beszámolóban hangoztatta a nagykövetség, hogy a francia közvéleményt nyugtalanítják az Afrikával kapcsolatban készülő események és az Egyesült Államoknak szult kell helyeznie arra, hogy többé-kevésbé békésen valósítsa meg afrikai törekvéseit, melyek az egyedüli bázist jelentik a további háborus akciók szempontjából. A francia népnek nem szabad tudnia, hogy a sza-

Rommel harcképes csapatokkal áll Sollumnál

Berlin. (MTI) A Német TI jelenti: A libiai egyiptomi határról érkező hírek szerint, a német-olasz páncélos hadsereg változatlanul harcerakészen áll Rommel kezében, a Sollum-Halfaya közötti területen. A német-olasz fegyverbarátság nem csak a legutóbbi harcokban állotta meg a próbát kiválóan, hanem napról-napra újabb kiállja ezt a próbát. Nyilván arról akarja elterelni a figyelmet Churchill, amikor a német-olasz veszteségekről olyan számokat adott alsóházi

badság, melyet választás szerinti demokráta kormánnyal visszaadunk neki, az Egyesült Államok javára történő gazdasági kompenzációkkal fog járni. Az Egyesült Államok francia ellenfeleinek megnyerésére azt ajánlja, hogy vásárolják meg a lapkiadókat és szerkesztőket. Ha ez nem volna lehetséges, azt a látszatot kell kelteni, mintha ezek a lapok német zsoldban állnának.

Vichyből jelentik: (MTI) A Stefan Iroda jelenti: Mint Newyorkból jelentik, az Egyesült Államokban a francia követeléseket az ellenséges vagyoni igazgatóság ellenőrzése alá helyezték.

Genéből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Knox, amerikai tengerészeti miniszter egy Pittsburgban tartott munkagyűlésen kijelentette, hogy a második arcvonal már létrejött. Hangoztatta, hogy kemény harcok előtt állunk és amíg a háboru véget nem ér, mindenkinek számolnia kell életmódja drámai változásával.

beszédében, melyeknek még töredéke sem helytálló. Teljesen alaptalan Churchillnek az a megállapítása is, hogy Rommel számára megnehezült az utánpótlás. Rommel olyan légi fölényről tett bizonyosságot, amelyből nyilvánvalóan megállapítható, hogy az ellenség számára vált nehezebbé az utánpótlás.

Berlin. (MTI) Az Interinf jelenti: Stalingrád ipari negyedében német csapatok szerdán részben heves közeli harcban megtartották állásaikat különösen a volgai fronton. A bolsevisták kitörési kísérletei a német nehézfegyverek tüzeiben összeomlott. A bolsevistákat súlyos és véres vereség érte. Kaukázus nyugati részében német bombázókötelek hevesen támadták Tuapse kikötőjét és városát. Sok kiterjedt tűz keletkezett. Az arcvonal többi szakaszán nem volt említésre méltó esemény. Annál inkább támadta a német és szövetséges légerő az ellenséget. Német és magyar vadászok 23 ellenséges gépet lőttek le.

Mindenki vigye el szeretetadományát a Magyar Házb!.

Lapunk már többször közölte azt a felhívást, amely a nagyváradi magyar asszonyok és leányok kérését közölte a harcúterén küzdő honvédek és hozzátartozóik karácsonyi felsegélyezés ügyében.

Az adakozás már meg is indult s naponta sok szeretetadomány érkezik a Magyar Házban levő gyűjtőközpont-hoz. A Magyar Házban reggel 9 órától 1 óráig és délután 3 órától 6 óráig lehet beadni adományokat. A Magyar Házban magyar asszonyok és leányok felváltva teljesítenek szolgálatot ebben az időben. Lapunk már közölte a nemes szolgálat sorrendjét. Legutóbb tévedésből kimaradt dr. Martsa Dénes kir. tanfelügyelő nevének neve. A tévedést ezennel helyesbítjük.

Ez alkalommal ismét felhívjuk Nagyváradi magyar társadalmának tagjait, hogy adományaikkal mutassák ki szeretetüket az értük harcoló hős honvédek iránt.

Egy üveg meggypálinka és négy német katona

A történet tulajdonképpen az egyik fő-téri csemegeüzlet előtt kezdődött el. Egy nagyváradi fiatal asszonyka — miért, miért nem, ez nem fontos — meggypálinkát vásárolt. Meggypálinkát, amely a kirakathól valóban csábítóan szórta rubintos ragyogását a járókelők felé s bizony sokakat becsallt az üzletbe. A csipős, hideg őszi idő maga is nagy kerítő ilyenkor s a legjobb reklámja a hasonló belső tüdő alkalmatlanságoknak, amelyek emellett még innycsiklandozók is.

Egyszóval az asszonyka meggypálinkát vásárolt és boldogan sietett ki az üzletből a takaros kis csomaggal. Még egy pillantást vetett a kirakat felé s ott négy fiatal német katonát látott. Négy fiatal németet, a nagy német birodalom ki tudja melyik sarkából, városból. Utban talán keletre, talán le a Balkánra. Négy katonát, a felkavart nagy világvihar forgószelében négy árva falevelet. Négy katonát, akik elindultak hazulról, de hogy visszatérnek-e valamikor, azt sem ők sem más nem tudná megmondani.

Az asszonyka lelkén önkéntelenül átsuhant a gondolat — ő maga mondotta ezt később — hogy a néhány pillanattal előbb vásárolt meggypálinkát a négy német katona markába kellene nyomni. Hogy miért? Mert éppen az volt kezében s ez olyan jól esett volna a négy szőke német fiúnak. A szeretetnek sokféle megnyilvánulási formája van s az alkalom is száz meg ezer. Ebben a pillanatban

ez látszott a legszebbnek, a legalkalmasabbnak. Lehet, hogy máskor egy barátságos mosoly, egy kedves szó, egy mosolygó odabólintás, vagy mit tudom én, mi. De akkor, abban a pillanatban csak a meggypálinka lett volna jó. A következmények is igazolják ezt.

Az asszonyka tovább ment. A Szent László-terén felszállt a villamosra. Jegyváltásra került a sor. Aprópenzért a mindentudó táskába kellett nyulni. Ez a mozdulat olyan szerencsétlenül sikerült (vagy talán a táská volt a sors eszköze?), hogy a meggypálinka kicsuszott, a kezéből és leesett. Ez üveg természetesen eltört és a drága nedűt a villamos padlója itta be.

— Lásna — mondotta valakinek az asszonyka — ez azért történt, mert a pálinka már nem volt az enyém. Az üzlet előtt, ahol vettem, négy német katona állott s én valami különös belső ösztönzés ellenére sem adtam oda nekik. Pedig egészen határozottan éreztem ezt az ösztönzést. Azért a pálinka már nem is volt az enyém s most ilyen formában kellett lemondanom róla.

A villamos közönsége megilletődötten hallgatta a különös és kedves történetet, amelynek végső csattanója ott szivárgott lassan a padló repedése között s közben elgondolkodtak az asszonyka szavai felett. Ugy látom, mindnyájan igazat adtak neki. (pont.)

1942 karácsonya harcoló honvédeinkké és hozzátartozóiké!

Országos Bethlehem-járást szerveznek a leventék

A Levente Hírvivő jelenti: A magyar ifjúsági élet történetében új csodálatosan szép fejezet kezdődött meg. Leventéink országos levente Bethlehem-járást szerveznek, elviszik a szeretet melegét mindazokba a magyar otthonokba: falun és városban egyaránt, ahonnan „hiányzik” valaki a hős, aki életét áldozta a hazáért, a honvéd, aki bátran áll a vártán. A fiatal szív forró lelkesedésével és rugalmas tennivágyásával dolgoztak ki a leventék és leventealányok szeretetszolgálatuk haditervét. Kétszer is bekapogtatnak a most folyó önvédelmi háború hősi halottainak, eltűntjeinek, rokkantjainak és sebesültjeinek, a hadra-kelt seereg minden egyes honvédjének otthonába.

Széjjel néznek az elárvult otthonban és tapasztalataikról levélben számolnak be a frontkatonáknak, megírják, nincs semmi baj, a magyar társadalom éber szemmel őrködik az elhagyott családi fészek biztonsága felett. 1942. év „Honvédkarácsonyán” a leventéifjak újra felkeresik családját. Másodszor már nem mennek üres kézzel. A gyermekeknek játékszert, a felnőtteknek karácsonyi olvasnivalót, a szegényebb családoknak karácsonyifét, cukorkát, valami élelmet, esetleg ruhaneműt visznek.

MAGUK TEREMTENEK ELŐ MINDENT A LEVENTÉK!

A leventék és leventealányok maguk készítik el a csomagokat, a kis játék katonákat, magyar babákat, a napi munka után. A leventék képes ujságja a „Szébb Jövőt” rajzokat ad közre, amelyeket csak kivágni és kemény lapra kell ragasztani, máris Bethlehemet, kit katonát és magyar baba játékszert készítettek. 1942 Karácsonya a harcoló honvédeké és hozzátartozóiké, hogy ez megvalósulhasson, a leventealányok is kivesszük a szeretet csatájából a maguk részét. Ez idén minden magyar karácsonyfáról és minden magyar család karácsonyi asztaláról élelmiszer ajándékokat gyűjtenek a leventéifjak és azokat újév után kiküldik a harctérre.

Elhatározták, hogy karácsony szent estéjén a leventeotthonokban és a le-

venték családjuk körében megemlékeznek a harcoló magyar hősekről. Amikor felvillannak 1942. karácsonyfáinak apró gyertyalángjai, mindenki a magyar hősekre gondol, akiknek kezében az önvédelem adta a fegyvert.

Igy élnek odaát magyar véreink

Sikeresen működnek az aradi katolikus iskolák szövetkezete

A Kisebbségi Tudósító jelenti: Szép eredménnyel működnek Aradon a római katolikus egyházközegek iskoláiban az iskolaszövetkezetek. Az egyik az elemi fiúiskolában, a másik a főgimnáziumban. Az előbbi 1932-ben kelt életre, jelenleg 153 tagja van és tíz leles üzletrészekből összesen 7160 leit jegyeztek a fiúk. Az elemi iskolások egy boltot tartanak fenn, ahol maguk a gyermekek árulnak. A vezető hetedikékes elemista, a főboltos, a számlázó, a főpénztáros és a boltossegéd negyedikékes elemista. Az üzlet jelenleg hetenként három nap van nyitva és a napi bevétel 500-600 le. A bevételről esténként számolnak el a vezető tanítónőnek. Az áruaktár értéke meghaladja a 60.000 leit. A gimnázisták szövetkezetét 1939-40-ben létesítették. A gimnázisták szövetkezetének két osztálya van, hitel és fogyasztási osztály. A hiteloosztály ebben az évben alakult meg, háromféle betétkönyv létezik, havi, heti és meg nem határozott idejű. A betett összeg 10-től 1000 leig terjed. Évvégére a betétek összege el fogja érni a 250.000 leit. A szövetkezet vezetői hetedikékesek, a felügyelőbizottság tagjai

A leventealányok segítő kézzel, vigasztaló szóval felkeresik a hádiövegnyek szomorú otthonát, megkérlik meséljenek a hősről, hadd oldódjanak fel a könnyek szomorúságban. Valamennyi leventealány szeretetteljes levelet küld honvédeinknek.

Vérben, könnyben, lemondásban, háborús, küzdelmes időben termelődött ki ez a szép magyar gondolat: a leventeifjuság honvédkarácsonya. Elindultak a családokat látogató leventék, hogy hirdessék: 1942 karácsonya a honvédeké és hozzátartozóiké.

nyolcadikosokból kerül ki. Az iskolaszövetkezeti boltban, amely 20%-os osztályt fizet, 120.000 le értékű árukészlet van. Egy üzletrész 50 le.

Uj szövetkezet alakult a temesvári Nagyezrentmiklóson októberben. A Hangya fogyasztási szövetkezet alakít itt fiókot és úgy tervezik, hogy egyelőre 300.000 le értékű áru rendelkezésnek a Hangya központnál.

Temesvár-Józsefvárosban megnyitott a római katolikus iskolával kapcsolatos gyermekkönyvtára. A könyv naponta 230 gyermeknek juttat ebédet. Az Ujkezdán működő napközi gyermekotthon egy éves működése után saját otthonába költözött. Egy éven keresztül a református imaházban működött az intézmény. Munkába járó szegény magyar szülők gyermekeit tartják ebben az otthonban reggeltől estig kellő felügyelet alatt. Az otthonra a telket a református egyházkészség ajánlotta fel, azonkívül a katolikus, evangélikus, unitárius és baptista felekezet is adakozott. A gyermekotthont októberben avatták fel, a Magyar Népközség, a Magyar Nőegylet a különböző vallásfelekezet képviselői előtt.

Szigorubb ellenőrzést vezet be az Ipartestület a kontárok letörésére

A város az iparosokat, az iparosság a várost hibáztatja a közszállítások nehézségei miatt

Nagyvárad. Csütörtökön este tartotta meg rendes havi előjárósági ülését Nagyvárad és Vidéke Ipartestület elnöki szakosztálya és előjáró-

sága Szabó Károly elnökletével. Az előjárósági ülést előzően az elnöki szakosztály értekezlete vezette be, amelyen Szabó Károly elnök ismertette a tanonciskola átiratát, mely hivatkozva a tankerületi főigazgató felhívására, támogatást kért a karácsony hétében megrendezendő tanoncmunka kiállítás megrendezésével kapcsolatban. Hangsúlyozta az elnök, hogy erre a célra sikerült 2000 pengő összeget összegyűjteni, azonban a jövőre nézve szívesebben veszi az Ipartestület, ha a kiállításokat a saját kezdeményezéséből rendezik.

Mikes Ödön a tanonciskola nevében megértésre hívta fel az Ipartestületet, kérve az előjáróságot, méltányolja ezután is az iskola eljárását.

Ezután az elnök a jogtalan iparúzó ellen indított intézkedéseket tette szóvá, majd dr. Kiss Endre jegyző ismertette a kontárok elleni eljárások megszigorítását, mely a műhelyellenőrök kioktatása után ezután nagyobb rendben fog megtörténni és nem fordul elő az eddigi néhány eset, amikor szabálytalanul vették fel a jegyzőkönyvet, felesleges munkát adva ezzel az amúgy is munkával túlterhelt büntetőbírósnak. Egyébként a jövőben a műhelyellenőrök eljárásuk ide-

jén rendőri támogatást vehetnek igénybe az elszaporodott kontárok leküzdése ügyében.

A kontár kérdéssel kapcsolatban több felszólalás hangzott el, melynek során egyes előjárósági tagok megemlítették, hogy a városban igen sok önálló és iparjoggal rendelkező mester nem függeszti ki a cégtábláját. A jelenlévő iparhatósági kiküldött erre megjegyezte, hogy a cégtábla kifüggesztése minden önálló iparosra nézve kötelező és ennek elmulasztása büntethető.

Panaszkodnak az iparosok a városra

Az előjáróság tárgyalta a város polgármesterének átiratát, melyben a közszállításokat végző iparosok elleni panaszok hangzottak el, azért, mert az átirat szerint a felvállalt munkákat nem fejezik be idejében, az állandóan halasztást szenved. Végül felhívja az iparosok figyelmét arra, hogy a vállalt kötelezettségnek tegyenek eleget.

Az átiratra az előjárósági tagok közül többen felszólaltak, megjegyezve, hogy a város viszont a legolcsóbb ajánlatot veszi figyelembe a közszállítások terén, emellett olyan anyagot irnak ki, amit beszerezni nem lehet, egyes munkákat legutóbb zsidók kaptak meg, a tisztviselők pedig nem tanúsítanak jóindulatot. Végül elhatározták, hogy az elhangzott panaszokat szintén közölni fogják a várossal.

Folyóirat-szemle

Az ERDÉLYI ISKOLA ÚJ SZÁMA. Veres Ernő szerkesztésében 216 oldalon jelent meg az Erdélyi Iskola új száma, rendkívül gazdag és változatos tartalommal. Erdély pedagógus írói és nevelői vonulnak fel időszerű és gondos tanulmányokkal a könyvnek is beillő folyóiratban. A tartalomról kiemeljük a következő cikkeket: Balogh Béla: Tanítványaink embertani megfigyeléséről. Diósi Géza: A magyar nyelv tanítása a közép- és középfokú iskolák aló osztályaiban. Fónay Tibor: A népiiskolai Rendtartás régen és most. Bérezy József: Tanmenetek és vázlatok a népiiskolában. Kárl János: A nevelő pályája. Jeges Sándor: Öntevékenységre nevelés. Cséleányi Béla: A történelemtanítás segédesszéje. Erőss Alfréd: Fegyelem az iskolában. Böhm Péter: Az erdélyi németek mai oktatásügye. Szász István: Az új olasz iskola. Paál Elek: Órarendszer-készítés. Molnár István: Udvarhelyi Károly földrajzdidaktikai kiállítás. Mikó Gábor: Magyar nyelvű és irodalmi tanfolyam Budapesten. Ross József: A debreceni nyári egyetem német továbbképző tanfolyama. Némethy Gyula: Nemzeti irodalom a népművelésben. Gerencsér István: A magyar népi kultúra váleága és az emberi alapélmények. Kotsis M. Cecília: Daloljunk együtt! Mikó Gábor: Értékes ponyva. Szőnyi László: Julián barát. Fónay Tibor: A főtanító úr. Bíró Vencel: Erdély története I. Manyák Ernő: A magyar munkás egészségvédelme. Volly István: Medgyesi bethlehemes játék. Ifj. Xantus János: Amerika felfedezése. Sprenger M. Mercedes: „Nagykarácsony éccakája”. Geerncsér István: A magyar zászló napja. Bálint Sándor: Gyűjtőtervezet néprajzi kutatáshoz. Figyelő és Könyveszemle rovatok. Az Erdélyi Iskola évi előfizetése 3 pengő. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kolozsvár, Magyar u. 38.

Ülést tartott a város közigazgatási bizottsága

Kevés volt a város lisztkiutalása októberben

Nagyvárad. Csütörtökön délután ülést tartott a város közigazgatási bizottsága dr. Hlatky Endre főispán elnöklésével. A polgármesteri jelentés a közellátási kérdéseket ismertette.

A jelentések főbb fejezetei a következők:

Október hó folyamán a cipőosztály 728 pár mérték utáni cipőre, 984 pár fejelésre, 2857 pár talpalásra és 1543 pár kész-lábbelre adott ki utalványt. A minisztérium a kész-lábbeli utalvány kontingenst október hónapra 1260 párban állapította meg. Ujabb rendelet értelmében kész-lábbeli kontingensünk kiutalása eszökkent.

A havi fejadag a készletek korlátolt voltára való tekintettel október hónapban is 30 dkgr. maradt. Ez alapon az egész havi zsrirükséglet

20.513 kg-ot tesz ki.

A város szeptember hónapban 64 vagon lisztkiutalást kapott, 4 vagonnal kevesebbet a szükségletnél, úgy, hogy október havában már a november havi kiutalásból kellett a hiányt fedezni e miatt az előző hónapban fennállott 9 vagon differenciák 13 vagonra emelkedett.

Október hónapban 60.300 kg. petrolium kiutalással szemben a fogyasztás 34.291 kg. volt. E téren nehézségek nem merültek fel.

Rizskiutalás október havában nem történt, cukorból egyéni fogyasztásra 60.852 kg-ot utaltunk ki.

Október hónapban sorbanállás a közellátási ügyosztálynál elvélve fordult elő, az is inkább a lábbeli igénylésekkel kapcsolatban történt.

Teakonyha és radiátor a fedezékben

— A honvéd haditudósító század közlése —

A napfény már bágyadtan árad végig a végeláthatatlan mezőkön, ha néha felzakad a felhő. Az éj most már metezően éles. Reggelre fagy mutatkozott megint. Délelőtt 10 órára azonban megnyílt az idő ebben a gidres-gödörös, halmokkal szabdalalt völgyben is, ahol még kevéssel előbb borzongtam a fagy tapintásától. Csak a fák kopasz ágai intenek, hogy körülöttünk lappang már a tél.

Honvédeink dolgoznak.

Szerezéseik alatt ég a munka, a föld: ássák, túrják, cséksányozzák. Pedig minden méterért ugyancsak kell ontani a verejtéket. Sietni kell! Tudja minden honvéd, hogy ebben az országban, ilyenkor, már minden egyes nap az Isten különös ajándéka, ha még él nem szabadt észak fagyával a puszták süvítő ezele.

Az ég most mosolyog de a távoly katonailag csúfosan megbukott „Tél táborok” már nem meesze jár!

Néhány kilométerrel előrébb, ahol a Don fényes tükrében csillog fegyvereink fénye, minden biztos rendben áll. A vonalban föld alá rejtőzött a sereg. Fedezékek, árkok, földerdőtípusok súlyosított útvezetőjéből néz farkasszem honvédeink védősora a szovjettal — az orosz tállal. A dézkázottfalú, gerendákkal bélelt földbunkerben, éjszaka-kánként már melegen pattog a kandallók tüze. Fényükön csillog szemü magyar fiúk mesélik át a vakotét éjjelket, virrasztva a vártán.

Született földmunkás a magyar

Itt a völgykatonában s a tágas horpadás meredek oldalán, még befejezetlen a munka. Az itt állomásozó magasabb parancsnokság s az egyik páncéltörő ágyú szakasz most végzi téli szállásán utolsó simításait, néhány nap még csupán e már itt is egy egész falu eltűnik a föld alatt.

Itt látszik meg, hogy a magyar született földmunkás, földszakember. Azt lehet mondani: nem is pusztán jó érzékkel megáldott, építő földmunkások már ezek a magyar fiúk, hanem egyenesen mérnökök. Igen, egyetlen nélkül és mégis okos, pompásan kitervelt munkát nyújtó, egy-egy gyakorlati földmérnök mindenik.

Elképzelt fedezékeiken ott ékeskedik nemcsak a megbízhatóság, de a gondosság és a lelemény is. A leggyezyerűbb bejárat fölül sem hiányzik valamiön rajzolt, faragott, égetett díz. De nem hiányzik az ötlet sem. Van például fedezék, amelynek 5 méter mélyről ázó órnnyas ablakára, fehér organtüll függönyt kerített a honvéd-csín és élelmétség. Vannak ezenfelül „fürdőszobák”, sőt „teakonyhák” földalatti „lakosztályok”. Az előbbieken jobbnapokat látott vedrés, öntözőkaunkák függnek, elemes szerkezetekkel, a mennyezeten vízartályként.

Fürdőszoba és teakonyha

Éliás József övezető, ózdi gyárimunkás mutat olyan „fürdőszobát” is, amelyben már „fürdőkád” is található. Ez a „fürdőkád” egy kettévágott szovjet benzineshordó.

Istenem, Szovjetországra: „fürdőszoba”, meg „fürdőkád!” Odahaza senki sem tudhatja, milyen csodát művelnek ezek a drága honvédfiúk!

A „teakonyhában” a téglából épített kályhának egyrészt tűzhelyszerűen képezték ki, föléje egy kis barlangszerű teret építettek. A kemence falára az van karcolva: *Teakonyha*. Így aztán biztosan az. Felesleges minden további vita.

Ellenben, hogy a korszerűség mily mértékben s kivitelben jelentkezett, arra jellemző az a modern elvek szerint elhelyezett és épített „fűtőtest”, amelyet az egyik tiszt fedezék széles ablaka alatt találók. Mint valami uapfényes, modern lakásban, az ablak alatt áll a — „radiátor”. Persze téglából van, de oly tékervényesen vezeték benne a téglakályha tüzet, füstjét, melegét, akár csak egy valódi fűmmelegítőtestben. Annnyira sikerült, hogy ehhez már felírás sem szükséges.

Épül a földalatti város

Égymástól 25—30 méteres távolságban, sők-sők két-három-négy személyes fedezék fekszik elszórtan, a völgy aljában, a domb s a hajlás oldalán. Van azonban hatszemélyes is. Sőt, most készítenek egy egész nagyot. Eredetileg kocsiszínnek tervezték, de közben módosult s a végén 12 személyes hálóterem lesz belőle. Előrehaladt ennél is a munka. Hat méter mélyen hasítják már az ásók a földet, a felezin alatt. Az óriási fedezék hoesza 15 méter, szélessége 7

méter. Egy métert még mélyítenek rajta a páncéltörőssök, aztán ducolják és a tetejét kezdik építeni.

A tetőszerkezet igényli a legfigyelmesebb munkát. Ennek oly erősen kell lennie, hogy nemcsak a legerősebb szilánkok, de közepes méretű bombák se üssék át. Gerenda, föld és vas bonyolult építésmódja adja a bombabiztosságot. Érdekes számokat hallok a fedezékekbe épített faanyagról. Egy 3×5 méteres földbunkerhez 350—400 darab gerenda kell. A 4×6 méter nagyégyü fedezék már 500 gerendát is elnyel. A 7×15-ös méretű fedezék megépítéséhez pedig, ezideig pontosan 2500 darab combvastagságyú cölöpöt, gerendát hordtak össze. A kitermelt fa ekkora mennyiségeihez vegyük hozzá a mindennél nehezebb földmunkát és fogalmat alkothatunk arról a hősi erőfeszítésről, amellyel honvédeink egymás után gyúrik le az orosz föld példátlan nehézségeit.

„Házszentelő a raj fedezékben”

És még valami, ami jellemző a magyar honvédre. Ennél a verejtékes munkánál nyoma sincs a fáradtság bágyasztó, levert hangulatának. Itt nem a mindennapiért robotoló, kezeves, kedvezegett, letört munkás túrja a földet, ácsolja a

Nyisztor Zoltán pápai prelátus

A Magyar Távirati Iroda jelenti: XII. Pius pápa dr. Nyisztor Zoltánt, a „Magyar Kultúra” szerkesztőjét, a „Nemzeti Újság” és „Új Nemzedék” első munkatársát dr. Scheffler János szatmári megyéspüspök előterjesztésére pápai prelátsá nevezte ki.

Azt hisszük, legmagasabb helyről érkező kegy ritkán váltott ki nemcsak szűk egyházmegyei körben, hanem országsserte is olyan osztatlan és általános örömet, mint Nyisztor Zoltán magas egyházi kitüntetés. Nyisztor Zoltán ugyan is régen kinőtt a szatmári egyházmegye keretei közül: immár negyedszázados írói, szerkesztői és előadói tevékenysége révén ő már régóta az egész országé, az egész magyar katolicizmusé.

Már egészen fiatal pap korában jegyezte el magát az újságírással, a katolikus betűvel. Ennek a betűnek rajongó szeretete vezette vissza rövid szatmári tanárkodása után az Örkvároshoz, ahol még mint ifjú levita szinte magába egyháznak szerenget. Érett fejjel még többet akart magába szívni az Örk-Róma szelleméből. És talán ez a második római tartózkodás volt döntő egész életére. Itt találkozott össze a magyar katolikus sajtó nagy szerelmésével, P. Banghával, itt szövődött a katolikus toll e két harcosa között a nagy, mély és szent barátság, amely azután évek hosszú során át csak mélyült, tisztult és nemésedett.

Alig kerültek vissza mindketten a magyar fővárosba, máris egymás mellett találjuk őket. A nagy páter maga mellé veszi az akkor még egészen fiatal Nyisztor Zoltánt, előbb mint kedvelt lapjának, a „Magyar Kultúra”-nak főmunkatársát, majd mint annak egész szellemi irányítóját.

Ettől kezdve úgyszólván egy parcre sem szakadnak el egymástól. És ha a

nagy Páter a későbbi évek folyamán, már betegeskedő testtel, de töreillen lélekkel szinte évről-évre emberi erőket messze meghaladó vállalkozásokba mert becsátkozni, az nem utolsó sorban leg-hűségesebb és legmeghittebb munkatársának és fiú barátjának volt az érdeme. Nem hiába bízták meg később éppen Nyisztor Zoltánt az oly sajnálatosan korán elhunyt nagy magyar jezsuita sajtóapostol életrajzának megírásával: Bangha atyát senki sem ismerte jobban, mint ő, vágyaiba, terveibe, nagy akaráiba senkit sem avatott bele oly maradéktalanul, mint csaknem húsz éven át leg-hűségesebb munkatársát és fiú barátját.

Pedig különösen az utóbbi években már Nyisztor Zoltán maga is roskadozott a sok munka terhe alatt. Amellett ugyanis, hogy a szó legszorosabb értelmében bejárta az egész világot s e világtörések eredményeként úgyszólván évről-évre gardágitotta a magyar könyvpiacot egy-egy ragyogó munkájával, szinte hétről-hétre járta az országot is, az előadások szárait tartva a különböző városokban s a cikkeket ezreit írva saját lapjaiban és minden számottevő katolikus folyóiratban.

Nyisztor Zoltán csak nemrégén ünnevelte páppaszentelésének negyedszázados évfordulóját. Amidőn neszét vette, hogy ebből az alkalomból feléje irányul a figyelem, kérve-kérte főpásztorát, hogy tekintsen el az ő személyével kapcsolatban minden figyelemnyilvánítástól. A Főpásztor ez egyszer nem teljesítette Nyisztor Zoltán kívánságát és mi úgy érezzük, hogy ez alkalommal Nyisztor Zoltánnak nem is lett volna igaza. A jelen esetben ugyanis a főpásztori kegy nemcsak Nyisztor Zoltánt tüntette ki, hanem önmagát is megbécsülte azáltal, hogy a legszebb egyházi kitüntetések egyikét Nyisztor Zoltánnak adományozta.

Kereszténymagyar

keresztény

magyarnál vásárol

fát, hanem a honvéd dolgozik: a házáért, családjáért, önmagáért, virágos kedvvel, tréfalkozó lélekkel, lendületesen.

Az egyik raj éppen tegnap délután fejezte be fedezékét. Egyedül, minden segítség nélkül építették, sajátmaguknak. Amikor az utolsó gyepetglát is elhelyezték fedezékük tetején, nekiláttak a berendezés elkészítéséhez. Éjjel már az új szálláson aludtak, valamennyien.

Az utolsó simításokat végzik ma délelőtt. Hozzájuk lépek. Török Sándor tizedes, rajparancsnok — hevesi földműves — jelentkezik. Napégette ragyogó magyar fej. Odajön a rajparancsnokhozlyttes Kovács Balázs övezető is; egy vidékén — Mikófalván — érületet Török tizedessel. Közrekapnak s úgy mondják el a fedezék építésének történetét: melyikük mit, mennyit dolgozott, amíg a raj önálló munkájából megépült a fedezék — a téli szállás.

— Ez most már véglegesen a miénk — mondja büszkén Török tizedes. — Tegnap beköltöztünk. Ma este megtartjuk a „házszentelőt”. Meghívjuk a komákat is, a szomszédból. Ezzel, aztán úgy számítok, hogy jövő tavaszig elő se bujunk belőle. Majd csak a gyenge májusi napfény csalogat elő bennünket.

„Ugat-lak” a kutyaház benne „Trochij” az ur

— No, nem tetszik megnézni?

Ugy invitál, mintha csak valahol, a Tisza partján hívna házaeskájába. Még kutyájuk is van: a Trochij. A lejártnál jobbra a kutyaház. Rajta is felírás: Ugat-lak. Trochij kegyetlenül elhízott, kores, tacskó. Ronda alakatlan tömeg, mint valami ferdére fújt luftballon.

— Nem kutya ez tetszik tudni, — mentegetődzik Török. — Rusnya ezegény, mint a nyavalya, azért becézük így. Épp csak úgy tartjuk, hogy legyen. Tíz lépcső vezet a fedezékbe. Tágas szoba, 5 méterre a föld alatt, benne tisztaság, egyszerűség. Nagyrészt elfoglalja a 6 főre készített fekvőhely. A fekvőhely lábánál ládák, táskák. Középen oozlop. Az oozlopon lámpa és egy ódula függ, a fedezékklakok névjegyzéke. A szoba écsesége feltétlenül a kályha. Pontosabban nem is kályha ez, hanem amolyan kemence-féle alkalmazosság. Hatalmas darab. Dingha György honvéd, nyíregyházi kőműves munkája. Ő a környék kályhaszakértője. Ez is úgy készült, hogy egy évben csak egyszer, őszszel kell bele tüzet rakni, aztán már csak fával kell táplálni és tavaszig ontja a meleget, hogy győzze állani az ember. Hát, hála Istennek, fa, az egyetlen, ami még akad Oroszországban.

Valami elmondhatatlanul megügygató, biztonságos érzés tölt el. Ugy érzem védve leszek Török Sándorék és Kovács Balázsék itt a föld, az ősznya ölben. Érzem, Török Sándorék, Kovács Balázsék, meg a többiek, valamennyien magyar honvédek, nagyon beásták, megvetették itt a lábukat s nem lehet az acélnak és a fagnak oly gyilkos időjárása, amely ezeket a pompás, nagy-szerű gyerekeket állásukból-állásukból kiemeli.

Kitűnő előadásban ismertette a lélektan alapvető kérdéseit dr. Nyirő Gyula orvosprofesszor

Nagyobb teremben kell megrendezni a szabadegyetem következő előadásait

Nagyvárad. Előadásról előadásra fokozódó érdeklődés bizonyítja, hogy a Nagyváradon megrendezett Szabadegyetem olyan érdeklődéssel találkozott, amelyhez hasonlóval a város közönsége az utóbbi időben kevés kulturmegnyilvánulást fogadott. A hallgatóság — okulva a tapasztalatokon — már jóval az előadás előtt kezdett özönlenni a város háza dísztermébe s akárcsak az előbbi előadásokon, most is minden helyet elfoglalt. Így is sokan kénytelenek voltak eltávozni, mert nem kaptak helyet, míg a közönség elszántabb része állva hallgatta végig az előadást.

Nyirő Gyula dr. egyetemi tanár — a szabadegyetem mostani előadója — az orvostudományt és leghíresebb íróinkat foglalkoztató témakörből, a lelkiélet megnyilvánulásából választotta előadása anyagát. Izgalmasan érdekes ismertetését azzal vezette be, hogy a test és a lélek viszonyaira világított rá s néhány szóval kifejtette e kétségtelen kölcsönhatás lényegét és szembevető sajátosságait.

Már az egysejtű élőlényeknél is megfigyelhetünk — mondotta érdekes bevezetőjében — bizonyos lelki ségre utaló megnyilvánulást s viszont a komplikáltabb organizációk egyetlen sejtjének megbomlása is kihat a lélekre, ha látszólag komolyabban nem is érzékelhető. Széleskörű és egész könyvtárak anyagát felölelő előadásában ezután megkapóan szemlélte a lélek fejlődését.

A lélek fejlődése

A léleknek — mondotta — ugyancsak időre van szüksége, amíg kifejlődik, akárcsak a testnek. Más az emberi lélek apró gyermekkorban, kamaszkorban, az ifjúság, a férfikor és végül az öregedés idején. A gyermek még a külvilág és az én fogalmát eleinte nem képes különválasztani. Emlékező tehetősége rendkívül éles, ám kevésbé tudatos. A kamaszkort az érzelmei túltengése kíséri. Az érzelmi élet mélysége azonban gyakran túlzott itélkezésekre vezet, ebből származik a serdülő korban levők néha erősen elfogult és indulatos magatartása. Az ifjúkor az etika kora. Az erkölcsi érzék ekkor már erősen fejlett s érezteti a közeledő férfikort, amelyben a lélek higgadt, tisztult és logikus. Az agognál viszont ismét észlelhetünk apróbb lelki eltéréseket és gyengeségeket. Természetesen — folytatta — ezek a megállapítások csupán az egészséges lelkiállapotokra vonatkoznak. A beteg lélek megnyilvánulásai ennél sokkal nehezebben követhetők. A lélek megbetegedését egyébként két feltétel határozza meg, illetőleg kiválthatja külön-külön s együttesen. Ezek: az örököltség és a körülmények.

Ezután nagyobb körvonalakban ismertette a lélek különböző megbetegedéseit, az idiótá, imbecilis, pszichopata és végül neurastheniás embert.

A lélek megbetegedései — mondotta — általában az értelmet és az etikai érzéket támadják meg. Akiket a vádlottak padján láthatunk, egyszóval a hűnözök, tulajdonképpen ezek a szerencsétlenek, akiket etikai érzékük hiánya, vagy hiányossága vitt arra, hogy a köz ellen, vagy ember-

társuk élete és vagyonbiztonsága ellen vétsenek. A kevésbé súlyos lelki megbetegedéseknél — pszichopata, neurastheniák között — azonban kiváló emberek is akadnak, körükből kerülnek ki többnyire a tudósok és nagy alkotók, bár erősen vitatható, hogy kizáróan lelkibetegségben szenvedők lennének a kultúra és a tudomány zászlóvivői.

A mindvégig feszült érdeklődéssel hallgatott előadást Nyirő Gyula dr. tapasztalataiból adódó esetek ismertetésével színezte. Ezek között legmegrázóbb volt egy külföldi cselédleány esete, aki miután erős honvágyat érzett, a gondjaira bízott két gyermeket hisztériás rohamában meggyilkolta, kenyéradójának házáat pedig felgyújtotta, holott „kézen feküdt” a sokkal könnyebb és helyesebb megoldás. Előzőnként vagy egyszerűen „elkészkedni” s hazamenni falujába.

A közönség hosszan ünnepelte a ki-

tűnő előadót, akinek Vidor József, az Iskolánkivüli Népművelési Bizottság titkára mondott a rendezőség és a közönség nevében köszönetet.

Amikor a szabadegyetem elgondolásáról és az előadások sikeréről a legnagyobb elismerés hangján emlékszünk meg, meg kell említenünk, hogy — sajnos — a rendezés sok kívánivalót hagy maga után. Az előadások iránt olyan óriási érdeklődés nyilvánul meg, hogy a város háza díszterme nem elég a hallgatóság befogadására. Ezt megnyitó előadások a rendezőség talán még nem tudhatta, azonban már módjában lett volna tágabb helyet kijelölni az előadás megtartására. A közönség kényelmetlen helyzete és kiszorulása mellett, egészen eltörpül, hogy a sajtó képviselői egyetlen széklet sem kaptak, ami nem annyira sérelmes, mint inkább hátráló munkájukra. Horváth Imre.

Szirénapróba minden szombaton déli 1 órakor

A honvédelmi miniszter úr rendelete értelmében minden szombaton déli 1 órakor, a multban is szokásos szirénapróba lesz.

A szirénapróba alkalmával az összes szirénák a légi veszély elmúlt jelzést adják, legfeljebb 30 másodpercig.

Az első riasztó-sziréna-próba f. évi november hó 14-én lesz megtartva.

„PETIT RADIOTHEOLOGIE“

Nem lehet csodálkozni azon, ha ezekben a napokban a rádió mutatóját a szokottnál is többször csavarom a francia állomásokra. Franciaország történelmének egyik legnehezebb óráját éli át. Olyan események középpontjába került, amelyek vad erővel söpörnek végig szétszakgatott, elvérzett, erőtlen testén. Ilyenkor a hadilényeknél is jobban érdekkel az, hogy mit csinál ez a nagy nép a megpróbáltatások emberfeletti sulya alatt s hogyan gondolkodik, hogyan irányít utasít a közvéleményalakítási leggyakorlatibb eszköze, a rádió.

Az első nagy okulás: a nyugalom. Legalább is a rádió nyugalma. Sokan azt mondják erre, hogy a rádió éppen a megnyugtatás szerve, tehát nem fejezheti ki hűen a nép idegállapotát. Azonban nyilvánvaló, hogy a rádió közvetve biztos mérője a nép hangulatának. A francia rádióban ma sem hangzik el löbb megnyugtató, nyugalomra felhívó szózat, mint máskor. Az állami és a löbbi vezetők szövegei, hivatalos megnyilatkozásai talán még túlzottan is nyugodtak.

Lehet, hogy a borzalmas vérzivatar edzette meg a franciákat. Lehet, hogy a nemzeti lét kérdése körül folyó nagy történelmi próba nyugalmat és tisztaságot hoz a francia, gondolkozásba.

A francia rádió adásai zavartalanul sugározzák a megszokott programot és az esti órák fele meakondítják a

gongot a hittani félóra előtt is. Petit radiotheologie — kis rádióhittan — jelenti a bemondó s a mikrofon előtt megkezdődik két férfi és egy nő beszélgetése a rádió hitoktatójával. Kérdés kérdést követ s ezek nyomán gyakorlati, a francia gondolkodásra annyira jellemző világos formában sorra kerülnek a sokáig száműzött, kicsinolt, kigunyolt igazságok.

Megértjük ezeket az órákat. A vörös, szabadkőműves és zsidó vezetéstől kiábrándult tömegek kezét meg kell fogni és sok gyöngédséggel, türelemmel meg kell őket tanítani a hit utjain járni. S ezen az uton a legelső lépésekről van szó széles tömegeknél, mert a laicizálás minden téren nagyon jól „sikert”. De bármennyire sikerült is, a francia lélek a rádió hittan-órája és sok más üdvös eszköz útján vissza tud találni az oly régen elhagyott utra. Nem kapkodva, nem lélelmentlő remegve, nem a megpróbáltatások alatt roskadozva, hanem nyugodtan, azzal a nyugalommal, amely isten lelkigyakorlatainak hangulata, levegője szokott lenni a próbatét viharai után. Vissza kell találnia s éppen erre az utra kell vissza találnia, mert egyedül ez az élet útja és nekünk a jövő Európájában csak arra a Franciaországra van szükségünk, amelyet a multban „az Egyház elsőszülött leányának” neveztek. De erre a Franciaországra feltétlenül szükségünk van

Használjuk ki a megfelelő időt az őszi vetési munkák elvégzésére

A kedvezőtlen időjárás következtében a vetési munkálatok a folyó év őszén rendkívüli módon elkéstek. A hosszú ősz azonban lehetővé teszi, hogy a gazdák az elmaradt vetési munkálatokat elvégezzék és minden időt kihasználva, igyekezzenek a náluk vetőmag céljára meghagyott kenyérgabona elvetésére. Ez nemcsak egyéni érdekük, hanem elsősorban közellátási és honvédelmi érdek.

A földművelésügyi minisztérium az őszi vetési munkálatok mielőbbi elvégzésére, annál is inkább felhívja a gazdák figyelmét, mert a folyó évi termésre vonatkozóan, ha a termelő a vetőmag céljára meghagyott kenyérgabonát bármilyen oknál fogva rendeltetésének megfelelően nem használja fel, az el nem vetett őszi vetőmagot 1942. év december hó 31. napjáig köteles a Honbárnak beszolgáltatni.

Műtrágyát igényelhetnek az ipari növénytermesztők

Az ipari növények kötelező termesztésének szabályozásáról szóló rendelet értelmében az ipari növényeket termelési szerződés mellett termelő gazdálkodók minden kat. hold ipari növény után 30 kg. pétisót igényelhetnek a Pétis Nitrogénművek Rt. körzeti képviselőitől. Az igénylés műtrágya utalványok alapján történik, amelyeket a termelő vállalatok adnak ki a gazdálkodók részére.

A földművelésügyi miniszter egységes műtrágyautalvány uralpokat készítettett, amelyeket az Ipari Növénytermelési Bizottság (Budapest, V., Tükör utca 2.). Az egységes műtrágyautalvány uralpok igénylése azért fontos, mert a Pétis Nitrogénművek Rt. csak a földművelésügyi miniszter által rendszeresített uralpok felmutatása ellenében szolgáltat ki műtrágyát az ipari növénytermesztők részére.

Kedvezményes áru belga óriás tenyésznyulakat osztanak ki

A földművelésügyi minisztérium állattenyésztési célkitűzései közé tartozik a kisállattenyésztés keretében a húsnyul tenyésztésnek felkarolása is és annak minél szélesebb körben való elterjesztése.

A húsnyul nem csak húzával, hanem szőrmejével és gereznájával hajt hasznát, többnyire szegényebb néposztályból kikerülő tenyésztőnek, ezáltal azt biztos keresethez juttatja. Különös jelentőséggel bír a kisállattenyésztésnek ez az ága a háborús közlelmezési viszonyok között. Ezért a földművelésügyi miniszter több ezer darab belga óriás tenyésznyul kiosztását határozta el. A tenyésznyulak felvásárlását és kedvezményes kiosztását a miniszteri megbízás alapján a Baromfitenyésztők Országos Egyesülete (Budapest, IX., Üllői-út 25.) végzi.

Kávéházakban és vendéglőkben kérje a „MAGYAR LAPOK”-at.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
 SZILÁGYI DEZSŐ-UTCA 5 SZÁM.
 Telefon: 12—27.
ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30,
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk
 száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

IFJ. HORTHY MIKLÓS A NEMZETI SPORTBIZOTTSÁG ULÉSÉN. A Budapesti Értéslő jelenté: A nemzeti sportbizottság csütörtöki ülésén ifj. Horthy Miklós az üdvözlésekre válaszolva, kijelentette, hogy az ifjuságnál arra kell törekednünk, hogy jellemes, kiváló férfiakat neveljünk és ebben nekünk kell jó példával előljárnunk.

ULÉST TART SZOMBATON A 36-OS HONVÉDELMI BIZOTTSÁG. A MTL. jelenté: A 36-os országos honvédelmi bizottság szombaton ülést tart.

Nem azonos. Pénzes Lajosné szül. Fűkrös Tóth Vilma postátisztviselőnő azzal a Pénzes Lajosnéval, akit az uszorabírósg az elmúlt héten lisztárányításért elítélt. Mivel a megjelent törvényeségi tudósítás sokaknál félreértést okozhat a névazonosság miatt, a fenti megkülönböztetést készségesen közöljük.

ÁRPÁDHÁZI SZENT ERZSÉBET ÜNNEPÉT megelőző három napon át, november 16. 17. és 18-án este fél 7 órakor ájtatosságot rendez a Szent Erzsébet női kongregáció az olasz Szentlélek plébániatemplomban. A mai nehéz időkben mindenkinek nagy szüksége van, hogy a szociális szeretet szentjének szellemében megerősítse lelkét, hogy egész lélekkel és szívós kitartással álljon bele a honvédelmi, bajtársi szolgálat, a belső front erősítésének mindenkire kötelező nagy munkájába. November 19-én fél 8 órakor közös éntalálkozást tartunk Szt. Erzsébet tiszteletére. Vegyünk részt minél többen.

Arverési hirdetmény. 1288—1942. v. számú 1942. Pk. 15303. sz. Sipos Pál végrehajtó javára 1700 P követelése és jár. erejéig 1942. év november hó 17. napján délután 17 órakor Nagyváradon Beothy Odón-u. 60. sz. alatt a nagyváradi kir. járásbírósg 1942. évi P. 436 sz. végzésével elrendelt végrehajtás során lefoglalt 1795 P hűcsértékű bútörök és irrodabereendezési tárgyak bíróság elárvereztetének. Nagyvárad, 1942. év október hó 28. napján. Dobos István, kir. bír. végrehajtó.

NEMET ÜDVÖZLÉS ATATURK HALÁLÁNAK EVFORDULÓJÁN. Istanbul. (MTL) A NTL. jelenté: Ataturk halálának 4-ik évfordulója alkalmával a német nagykövetség koszorút helyezett el az elhunyt ankarai emlékre, amelyet a tengelyhatalmak és szövetségeseik szaféjai díszítettek.

42 MILLIÓ MARKA A NEMET TELI SEGÉLY EDDIGI GYÜJTÉSE. Berlin. (MTL) A NTL. jelenté: Az ezévi háborús téli segélyakció eddigi eredménye ideiglenes számítás szerint meghaladja a 42 millió 300.000 birodalmi márkát. Az élözé évi akció során 30 millió márkát gyűjtöttek össze.

GÖBBELS DR. A KITÜNETETT KATONÁK KÜLDÖTTSGÉHEZ BESZÉLT. Berlin. (MTL) A NTL. jelenté: Göbbels dr. birodalmi miniszter a kitüntetett katonák küldöttsége előtt kijelentette, hogy mindenki tudja, hogy Németországnak a háborút meg kell nyernie, különben a német népet törlik a föld arépk sorából.

Meghalt a kolozsvári-utj autógázolás áldozata. Nagyvárad. Saját tud. Végzetes kimenetelű autógázolás történt csütörtökön este a Kolozsvári-uton. Farma János 62 éves napszámos szabálytalanul haladt az utteten, amikor háta mögött egy MATEOSZ gépkocsit közeledett, amely hiába dudált, a napszámos nem tért le az utról. Miután a sebeseen haladó autóbust a gépkocsivezető nem tudta idejében lefékezni, az uton haladó embert elgázolta. Nyomban értesítették a mentőket, majd az elgázolt embert a közkörházba szállították, ahol az orvosok az egyik lábát azonnal amputálták, de megmenteni így sem lehetett, mert a súlyosan sérült ember az éjszaka meghalt. A rendőrség bevezette a vizsgálatot.

FELÁRAS VÖRÖSKERESZTES POSTABÉLYEGEKET ADNAK KI. A Magyar Távirati Iroda jelenté: A kereskedelemügyi miniszter a Vöröskereszt hadirokkant gondozó szövetség támogatására december elsején feláras postabélyegeket bocsát ki.

Nem dr. Könyves Ervin képviselte Papp László szilágyoséhi lakost abban az árdrágítási perben, amelyet a törvényeségi tegnap tárgyalt. Dr. Könyves Ervin Diner Andrást, az árdrágítási ügy másik vádlottját képviselte.

Nézzé meg a Baross kiállításon
Kováts Sándorné fűzőspeciálista
 munkáját. — Apolló-patota III. e. Belépés — lift díjtalan
 Vasárnap estig nyitva

A Teleki Pál utca burkolásának, a diák-szálló felépítésével és a Rimanóczy szálló bérletének ügyében határozott a kisgyűlés

Nagyvárad. Saját tud. A városi törvényhatóság pénteken délelőn kisgyűlést tartott Hlatky Endre főispán elnökelete alatt, amelyen számos kérdést tárgyaltak le.

A Teleki Pál utca burkolási munkálatainak elvégzésére ajánlatot tett ugyanaz az utépítő vállalat, amely a nemzetközi műút 4-es számú útátszakaszának munkálatait is végzi. A vállalati összesen 267 ezer pengő, amely az utépítő társaságnak egy korábbi ajánlatához képest 20 ezer pengő engedményt jelent, tekintettel arra, hogy a gépek ügybe a helyszínen vannak és az utépítéshez szükséges anyag részben már tartolva van, részben pedig még az év folyamán beszerezhető. A kisgyűlés azzal a feltétellel fogadta el az ajánlatot, hogy a vállalat még ebben az évben megkezdi a munkát és legalább egy megjelölt útátszakaszban be is fejezi azt. Az utépítő vállalatnak a kisgyűlésen megjelent mérnöke kijelentette, hogy amennyiben az időjárás kedvez, ennek nem lesz akadály.

Ismeretes, hogy a Haasz Fulöp és Fiai cég a Rákóczi-ut és Szaniszló-utca sarkán lévő új üzlethelyiségének berendezésekor mindkét útvonalon a megengedettnél kisebb építette a kirakatszerényeket. A városrendezési bizottság akkor azzal a feltétellel tekintett el ettől, hogy a cég külön bérösszeget fizet az utcafoglalás többletéért. Ezt az összeget a polgármesteri javaslat évi 500 pengőben állapította meg, amihez a kisgyűlés hozzájárult.

Tárgyalta a kisgyűlés a diák-szálló ügyét. Mint már közöltük, a közoktatási és ipariügyi miniszter leírtaiban értesítette a várost, hogy hozzájárul egy nagyváradi diák- és turistaszálló berendezéséhez. Az erre kijelölendő épületet az Országos Idegenforgalmi Hivatal költségén rendeznék be, és amennyiben erre megfelelő épület nem volna a város által rendelkezésre bocsátandó telken építenék fel a diák-szállót. Minthogy erre alkalmas épület nincs, a kisgyűlés a polgármester javaslatára úgy határozott, hogy a Rimanóczy-alap tulajdonát képező és amely is lebontásra váró Papp-csöly-féle ház telkét ajánlják fel erre a célra. Ugyaneppen, hogy a felépítendő szálló a Rimanóczy-alap tulajdonában maradjon és a város bért fizet az alapnak.

KORONA Filmszínházban
 A legnagyobb magyar film. Az első színes produkció.
A beszélő köntös
 Jávör, Tasnády, Kiss F., Csorfos, Bilicsy, Vaszary, Szilassy, Goll Bea
 Előadások kezdete mindennap 3, 5 és 7:15 órakor.

A margittai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság. 5749—1942. tk. szám. Árverési hirdetmény-kivonat. Nagyvárad. Takarékpénztár R. T. végrehajtónak Bokra Teodor végrehajtást szenvedő ellen indított végrehajtási ügyében a telekkönyvi hatóság a végrehajtási árverést 63 P 63 f. tőkekövetelés és járuléka behajtása végett a papfalvai községben fekvő s a papfalvai 385. sz. tkvi betétben A. I. 1—2 sor 327—43. és 332—64. hrz. alatt felvett ingatlanra a végrehajtási árverést 740 P kikáltási árban elrendelte. Az árverést 1942. évi november hó 30. napján délelőtt 10 órakor Papfalva község-házánál fogják megtartani. Az árverésre kerülő ingatlan a kikáltási ár felénél alacsonyabb áron nem adható el. Kikáltási ár 10 ezüzeke, amelyet a magasabb ígért ugyanannyi százalékkára kell kiegészíteni. Margitta, 1942. évi augusztus hó 24. napján. Dr. Lévay Péla s. k. kir. bír. A kiadmány hitelöl: Kovács kiadó.

FELHÍVÁS A ZRINYI-JUTALOM PÁLYÁZÓIHOZ. A Zrinyi-jutalom bírálóbizottságának alakuló üléséről az elmúlt hetekben a napilapokban közlemények jelentek meg, amelyek azonban nem tartalmazták a pályázat részletes feltételeit. Ennek folytán sok téves pályázat érkezik naponta a Vitézi Rend Zrinyi Csoprtjának központi vezetőségéhez (Budapest, VIII. Réviczky-utca 4.b.) A „Zrinyi-jutalom”-ra pályázók figyelemét a bírálóbizottság felhívja arra, hogy mielőtt műveiket elkötásítsák, munkájukat küldenek, kérjék a pályázat részletes feltételeit. Ezáltal sok fáradságtól és költögtől mentesítik magukat. Már itt megjegyezni kívánjuk, hogy csak a honvédelem érdekeit előmozdító s az 1942. naptári év folyamán, könyv-alakban megjelent, sajtó útján közölt írásművek, nyilvánosan előadott színművek, vagy zeneművek s a kiállításon, tárlatokon a nyilvánosságának bemutatott képzőművészeti alkotások részesülhetnek jutalomban. Kéziratok, tervek, vázlatok nem kerülnek elbírálásra.

BELFAST FOGHÁZA TELVE VAN IR NÁCIONALISTÁKKAL. Stockholm. (MTL) A NTL. jelenté: A Nya Daglicht Allehanda egy északamerikai hírszolgálati irodára hivatkozva jelenté, hogy Belfastban a fogház zsufoltság tele van az ir köztársasági hadsereg tagjaival, akiket elfogtak és letartóztattak.

UJBÖL MEGÁLLAPÍTOTTÁK A MARHAHUS ÁRÁT. A MTL. jelenté: A közellátásügyi miniszter rendelkezést adott ki, amely szerint 1943 február elsejétől kezdve baromfikereskedéssel csak kijelölt kereskedő foglalkozhatik. A közellátásügyi miniszter egy másik rendelkezéssel megállapította a malachús árát, továbbá a marha- és bivalyhus felhasználásával készült húsparti termékek árát.

„Iglói diákok” a MAV „Turul” egyesülete műkedvelőinek előadásában

A nagyváradi MAV „Turul” dal-, zene- és önképző egyesülete vasárnap, november 15-én délután 5 órai kezdettel az Almühely kulturtermben tanccal egybekötött műsoros délutánt rendez. Előadásra kerül az „Iglói diákok” című énekes, táncos diák-történet az egyesület legjobb műkedvelőinek szereplésével. A műsoros délután nagy érdeklődés nyilvánul meg.

A Munkásfőiskola pénteki előadása

Munkásfőiskola pénteki előadásán 7—8-ig dr. Varga László városi tanácsnok, 8—9-ig Zs. Nagy Árpád tanár tartanak előadást.

Kérjük a hallgatók pontos megjelölését.
 NTK titkárság.

Kávészóban és vendéglőkben kérje a Magyar Lapok at.

SPORT

Ajtay Gyula a NAC új miniszteri biztosa

(MTI) A vallás- és közoktatásügyi miniszter a felfüggesztett önkormányzati NAC miniszteri biztosa, Holló Zoltán testnevelésügyi főelőadót és Jeney Rezső vállalati igazgatót, a miniszteri biztos helyettesét, saját kérelmükre megbízásuk alól, elismerve kiváló érdemeiket, felmentette és ugyanakkor a NAC miniszteri biztosává Ajtay G. Gyula nagyváradai törvényhatósági bizottsági tagot kinevezte.

Ajtay Gyula elfogadja a miniszteri biztosi kinevezését

Nagyvárad, Sajtó tud. A nagy meglepetést keltő kinevezés híre után munkatársunk felkereste Ajtay Gyulát és megkérdezte, hogy mi a véleménye a kinevezéséről. Ajtay Gyula válaszában kijelentette, hogy ezideig még nem kapta meg a kinevezés iratait. Maga is a sajtó útján értesült a kinevezésről, amelyet elfogad. Ha a kinevezés iratai megérkeznek, felveszi az érintkezést a NAC jelenlegi vezetésével és igyekszik fog a függőben levő kérdéseket elintézni.

A NAC vezetésében egyébként Jeney Rezső lemondásával most már az a helyzet állott elő, hogy belső ellentétéről már nem lehet beszélni. Legfeljebb arról lehet szó, hogy a vezetés legutóbbi választmányi gyűlésének határozatait érvényesítsék, az önkormányzatot felfüggesztő intézkedést hatálytalanítsák és hagyják a vezetésnél, hogy saját maga gondoskodjék új elnök választásáról és az egyesület további vezetéséről.

Férfiruhákat, használtakat legjobban árul, eladhat

MOLNÁR

használt ruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) hívásra házhoz jövök.

Szigoru felszólítást kaptak a játékvezetők a JT elnökétől

Palásti vezeti a NAC-SalBTC bajnokit

A vasárnapi forduló légköre előreláthatólag egy kicsit puskaporosabb lesz, mint rendes körülmények között. Az elmúlt vasárnapi Elektromos-Ferencváros botrányba fült mérkőzése arra az elhatározásra vezette a JT vezetőségét, hogy a közönséggel szemben szigorubb magatartásra hívja fel tagjait.

Bár az Erzsébet-ligeti mérkőzést Palásti személyében egyik legkiválóbb tagja fogja vezetni a magyar játékvezető testületnek, mégis fel kell hívunk a forróbb fejű szurkolók figyelmét, hogy minden felesleges energiájukat kizárólag csapatuk biztatására szánják.

Egyébként alább közöljük Rubint JT elnöknek az összes játékvezetőkhez szóló felhívását:

— Az OSK rendelkezése és felhatalmazása értelmében felhívom az összes játékvezetőket, hogy a vasárnapi mérkőzéseken fokozottabb szigorral vezessék a mérkőzéseket. Amennyiben sértegetni kezdenék a játékvezetőket, azonnal figyelmeztessék a rendezőség útján a közönséget. Ha ez sem használ és a sértegetés megismétlődik, minden további nélkül fújják le a mérkőzést. Nem győzöm azonban hangoztatni, hogy ez nem jelenti azt, hogy vasárnap a játékvezetők csak a nézőtérre figyeljenek, mi történik ott, hanem a legjobban, legörültektőlbben vezessék a mérkőzést és csak ha igen komolyan látszik a tüntetés, vagy sértegetés, akkor avatkozzanak be az említett módon.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tibor**, Széchenyi tér 6.

SZINHÁZ

„Denevér“ Kovács Irén felléptével ma estétől a színházban

— **Denevér, Kovács Irén felléptével ma estétől a színházban.** Strausz János örökszép nagyoperettje: Denevér, ma, pénteken este kerül felújításra a színházban Kovács Irén felléptével, Daniss Győző rendezésében. Gyönyörű kiállítás. Főszereplők: Kovács Irén, Márffy Vera, Benkő Béla, Daniss Győző, Szabó Ernő és Tanay Emil. A teljesen új díszleteket Útő Endre tervezte és festette. A II. felvonás tancduettjét Keleti Aranka és Berta András táncolják. — Pénteken este premier bérlet, szombaton este A-bérlet, vasárnap este bérlet-szünet.

— **Szombaton délután negyed 4 órai**

kezdettel az idény legnagyobb vigi-ték sikere a Gazdátlan aszszony kerül színre filléres helyárrakkal. Jegyek: 30 fillértől 170 fillérig.

— **Vasárnap délután negyed 4 órakor** Kovács Irén felléptével Jakobi Viktor gyönyörű nagyoperettje: Sybill van a színház műsorán, olcsó helyárrakkal. Jegyek: 40 fillértől 260 fillérig.

— **Bohémélet.** Puccini operája november 24-én van a színház műsorán felemelt helyárrakkal Pataky Kálmán, Kőszegi Teréz, Csóka Béla, dr Dalnoky Viktor és Szóts D. Péter felléptével. A m. t. premier bérletközönség helyett november 14-én (szombaton) 6 óráig

Felhívás a Hadapród iskolai építkezésnél dolgozó asztalosokhoz

Felhívjuk a Hadapródiskolánál dolgozó asztalosokat, akik a régi munkánál voltak foglalkoztatva, hogy ma, péntek este 6 órakor a pénzfelvételi nyugta aláírása végett feltétlenül jelentkezzenek a Nemzeti Munkaköz-pont faipari csoportjánál.

Elszállították dr Szita Ferenc rendőrségédfogalmazó holttestét

Csütörtök délután 2 órakor a Szent József kórház udvarán felállított ravatal mellett vettek búcsút kártársai, a rendőrségi tisztviselők, ismerősei és barátai, az elhunyt Szita Ferenc dr. rendőrségédfogalmazótól. Rendőr díszszázad vonult ki a végtisztességre. Nagy József rendőr felügyelő vezetésével. Jelen volt a fiatalon elhunyt kiváló rendőrtiszt édesanyja és néhány közeli rokon.

Az ima elhangzása után dr Németh Imre fogalmazó a rendőrtisztikar nevében mondott búcsúztatót. Elmondotta, hogy nemcsak a külső arcvonalon, de a belső fronton is felelősségteljes, lelkiismeretes munkát kell végezni. Rövid idő alatt már az ötödik kártársuktól vesznek végső búcsút.

Délután a holttestet tartalmazó kocsiporsót vonatra tették és Hajmáskérre szállították, ahol ma délután helyezik örök nyugalomra.

RÁDIÓ

SZOMBAT, NOVEMBER 14.
Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 5.40 Ebresztő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 A Szent István 3. honvéd gyalogezred zenekara.
- 11.15 Ogonaművek.
- 11.40 A Közellátásügyi Miniszterium előadássorozata.
- 12.10 A Mária Terézia 1. honvéd gyalogezred zenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Folyamérők szalonzenekara.
- 15.20 Suki Tóni cigányzenekara.
- 16.00 A rongygyűjtési napok. Királyfalvi Gusztáv előadása.
- 17.00 Ezt láttam a szovjetföldön... Rátonyi János előadása.
- 17.30 Ki mit szeret. Hangtémék. Az összekötőszöveget írta Turchányi István. Elmondja Muráti Lili.
- 18.10 Kolozsvári Grandpierre Emil vídám csevegése.
- 18.25 Hangképek innen-onnan.
- 19.05 Feller Sándor harmonikaszámai.
- 19.20 A szagos szappan. Hangjáték egy felvonásban.
- 19.55 Enekkari művek.
- 20.10 Tasnády Ilona csevegése.
- 20.20 Rádiózenekar.
- 22.10 Székesfehérvári Zenekar.
- 23.30 Táncczene.

Budapest II.

- 17.00 Ötórai tea. Táncczene.
- 17.50 Kádár-Erzsébet elbeszélése.
- 18.10 Batáry József hegedűl.
- 18.40 Litty György, az Operaház tagja énekel.
- 19.05 A földművelésügyi miniszterium mezőgazdasági felőrája.
- 19.30 Türr István és Kolsovszky József fuvola-kettőse.
- 19.50 Nagy Lajos és a magyar városok. Irta Széll Sándor. Felolvasás.
- 20.10 Valakinek muzsikálnak.

tartja fent a pénztár. Jegyek elővételben már válthatók.

HETI MŰSOR:

Pénteken este: **Denevér**, premier bérlet.
Szombaton délután: **Gazdátlan aszszony**.
Szombaton este: **Denevér**, A. bérlet.
Vasárnap délután: **Sybill**.
Vasárnap este: **Denevér**.
Hétfőn este: **Sybill**.
Kedden este: **Bolond Asvayne**.
Szerdán este: **Száz piros rózsa**.

APRÓHIRDETESEK

Adás-vétele

- Jó hangú rádió, olcsón eladó.** Kovács, Halász-u. 14. 373
- Tüzelési célokra alkalmas napraforgóhéj kapható a Vegyi és Élelmiszeripari r. t.-nél.** Anyos Páru. 2-6. 391
- Aranyat, ezüstöt briliánsot vásárolj** Tarjan János. Ékezerész, Rákóczi-ut 8. 185
- Jó karban levő harmóniumot keres** az almasfégyverneki plébánia. Ajánlatok a kiadóban.
- Eladó regénytár.** Dr Baditz. Miskolc. 158
- Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek** Viktor ékezerész, Rákóczi-ut 3. 356
- Kombinált szoba** butort kifogástalan állapotban, lehetőleg sötét színen megvételre keresek. Címet a kiadóba kérek. 592
- Teljesen kifogástalan reklámot megvételre keresek.** Címet a kiadóba kérek. 393
- Jó hangú cimbalom eladó.** Erdőküldök emiüket adják le a kiadóba. 394
- Használt spór eladó.** Akadémia-utca 8. szám 399

Ingatlan

Ha ingatlant venni vagy eladni akar, úgy forduljon bizalommal **Pintér János eng. ingatlanforgalmi irodához** Hitler Adolf u. 15. — Tel. 1400., 1040.

- Eladó kétszobás, konyhás magán-ház.** Össztelep. Bajnok-u. 13. 373
- Eladó összkomfortos, két szobás, hallos, előszobás, csaknem teljesen új magánház.** Közeli jövőben beköltözhető. Erdőküldönj lehet. Dr Dobay-Könyves ügyvédi iroda Szaniszió-u. 4. Telefon 11-15. 397

Állást nyert

Fűszer, csemege szakmában járta, kiszolgáló kisaeszonyt felveszünk. Cím a kiadóban. 398

Különféle

- Kölcsönök** kaphatók betéltámasra. **Eladó sok ingatlan** Jelinek ingatlan-iroda, Teleki-u. 2. 358
- ZIPPZAR** szakszerű javítása **Jakab műszerésznél, Kossuth-utca 5.**
- Üzlethívítés** céljából csendes társat, esetleg közreműködőt keres főforgalmu faipari vállalat. 20-25.000 pengővel megfelelő biztosíték mellett. Biztos megélhetés, jelgére a kiadóba. 395

Élvesztet

Élvesztet Bencos Mihályné névre szóló élelmiszerjegyek, villanyzámla és újságzámla. Kérem a becsületos megtalálót hozza Bólynyi Sándor-utca 24-a. alá. 400

KIADÓTULAJDONOS.

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R. T.

Fő- és felelőszerkesztő: **Dr. Paál Árpád** felelős kiadó: **Dr. Scheffler Ferenc** a Szent László-nyomda R. T. igazgatója